

АВТОНОМНЕ НАВЧАННЯ ЯК СКЛАДОВА СТУДЕНТОЦЕНТРИЗМУ

У контексті компетентнісного, студентоцентристського та особистісно-орієнтованого підходу як одного з шляхів модернізації вищої освіти виділяється концепція автономії студента та автономного навчання. Головна ідея даної концепції полягає в тому, що автономія означає бажання і здатність студента взяти на себе управління своєю навчальною діяльністю під час оволодіння іноземною мовою: студент сам вирішує, що і як він хоче вивчати, та бере на себе відповідальність за як прийняті рішення, так і за їх виконання. Іншими словами, у процесі вивчення іноземної мови ставляться задачі розвитку особистості студента, формування в нього вмінь і навичок з оволодіння іноземною мовою, здатності автономно управляти своєю діяльністю як у конкретній навчальній ситуації, так і в контексті подальшого неперервного вивчення мови. Розвиток автономії студента є найважливішою освітньою метою сучасних програм з іноземних мов. При цьому рівень автономії, самостійності у процесі вивчення іноземної мови розглядається як обов'язковий критерій рівня володіння мовою, яка вивчається.

Автономне навчання – це шлях для залучення студентів у самостійну пізнавальну діяльність, спосіб її логічної і психологічної організації. Поняття автономного навчання виникло під впливом когнітивізму та конструктивізму на теорію навчання, тому основний акцент припадає на самостійність і власну відповідальність студентів під час усіх процесів обробки інформації, її засвоєння та навчання. Згідно положень цієї теорії, навчання є активним процесом, а його результати можуть відрізнятися залежно від здібностей кожного окремого студента. Наголошується необхідність соціальної взаємодії між особами, що навчаються, та вказується на те, що стратегії відіграють вирішальну роль у процесі навчання. Також вказується на здатність людини давати оцінку власним процесам навчання. Реалізація принципів автономності у навчальному процесі не означає навчання без викладача, ізольовано, але означає слідування природнім особливостям людини у процесі навчання, звільнення студентів від можливого стресу та психологічного тиску, допомогу їм повірити у власну здатність навчатися та оволодіти іноземною мовою. Особливо добре це вдається, коли активізуються різні органи відчуттів і пов'язані з ними канали надходження інформації (слуху, зору, дотику) та створюється комплексний підхід до предмету вивчення. Для цього студенти повинні навчитися знаходити прийнятні для них індивідуальні прийоми та стратегії навчання. А завданням викладача є допомогти студенту у цьому пошуку. Для цього потрібно вчити студентів аналізувати власний навчальний процес, щоб виробити свій індивідуальний стиль навчання. Наприклад, можна запропонувати студентам проаналізувати їхній попередній досвід навчання та вивчення іноземної мови, пригадати негативні та позитивні моменти, вибрати найголовніші аспекти, наприклад, що було мотивацією у процесі навчання, подумати, чи змінилося щось у цьому питанні, щоб вони хотіли покращити у своєму навчанні, якої мети хотіли б досягнути тощо.

Досвід роботи зі студентами свідчить про те, що відносно небагато студентів навчаються дійсно активно, виявляючи ініціативу у плануванні та здійсненні власної навчальної діяльності. Більшість навчається, слідує інструкціям і виконуючи види роботи, приписані їм викладачами і підручниками. Автономне навчання або вміння вчитися самостійно повинно бути інтегральним складником сучасного процесу освіти, таким чином, щоб студенти могли знаходити найприйнятніші для них стратегії навчання, самостійно здійснювали вибір цілей, засобів і методів навчання з урахуванням їх власних потреб, мотивацій, характеристик і здібностей. Саме такий, студентоцентристський підхід до освіти має стати тією інновативною рушійною силою, яка генерує нові додані вартості.

Кириленко С.А., старший викладач кафедри аудиту

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ: ВІД ПЕРЕКАЗУ ДО ТВОРУ

Зменшення зацікавленості студентів у навчанні дедалі більше стає основним фактором, котрий стримує соціальний та економічний розвиток України як європейської держави. Можна визначити кілька причин цього явища:

а) збільшення обсягу інформації з інших джерел, крім спілкування з викладачем (підручником). Це, звичайно, мережа Інтернет, різноманітні короткотермінові курси – від іноземної мови до водіння автомобіля тощо⁷;

⁷ автор не є противником Інтернету